

Minnesanteckningar

Ivösjökommittén

Onsdagen den 24 november 2010 kl 18.30
Humletorkan



1.

Mötesordförande Conny Svensson hälsade välkommen och öppnade mötet.

2.

Kommitténs ordförande Filip Nilsson har ställt sin plats till förfogande. Mötet beslutade att Kristianstads kommun i första hand ska tillfrågas om en ersättare. Val av ny ordförande kommer att hållas vid kommitténs vårmöte.

3.

Björn Fylke, miljö- och skyddsansvarig på Ifö Sanitär AB, redogjorde för bolagets planer för framtiden. Han började med en historisk tillbakablick med början från 1887. 1936 startade sanitetsgodstillverkningen i Bromölla. 1982 köptes man upp av ett finskt företag, och sedan 1990 ingår bolaget i en företagsgrupp, Sanitec, som är Europas största tillverkare av sanitetsgods. Bolaget har klarat sig bra genom lågkonjunkturen.

Bolaget har sitt intag av processvatten från Ivösjön genom ett eget sjövattnetverk. Utsläpp från processen tillbaka till sjön renas först genom ett sedimenteringssystem. Vattnet innehåller före rening framförallt lera, kaolin, sand och fältspat. Sanitetsvatten går till kommunens avloppsreningsverk. Anläggningen är den mest moderna i Europa och produktion pågår i femskift dygnet runt, året om. Bromölla är även en utvecklingsplats för ny teknologi och know-how. Antalet anställda är cirka 200. Nuvarande produktion är cirka 1,3 miljoner pjäser (WC-stolar, handfat m m) per år. Miljötillståndet medger 1,5 miljoner/år, och bolaget börjar därför nå sitt tak. Man planerar att lämna in en ansökan om nytt tillstånd under 2011, och utredningar om utsläpp till luft, vatten och mark pågår.

Tillverkning av plastformar för gjutning skall flyttas från Holland till Bromölla. Råvarorna är liknande de som användes av numera nedlagda EcoTrap (styren, akrylat), och som ibland orsakade luktproblem i samhället. Planerad plastproduktion är dock betydligt mindre i jämförelse, och utsläppen kommer att vara koncentrerade och möjliga att rena, till skillnad från EcoTrap där utsläppen till stor del var diffusa. Placeringen planeras även till ett mer skyddat läge på området, längre från bebyggelse. Den planerade utökade produktionen föranleder ingen utbyggnad på området och inga nya utsläppspunkter vad det gäller utsläpp till Ivösjön.

Frågan ställs om lossning och lagring av den gas som bl a används till ugnarna. Möjliga risker finns i närheten till planerad idrotts/evenemangs-hall och övrig verksamhet i kommunens projekt "Iföstrand". Är kommunen villig att betala för flyttning av lossnings/lagrings-plats, så javisst!

Kan man använda pipeline in på området? För närvarande krävs även lagring på området, men lägg kulvert redan nu, så att beredskap finns.

Kan man använda biogas från Nymölla (planerad produktion)? Nu planerad kvalitet kan inte användas, det krävs fordonsgaskvalitet. Kanske i framtiden?

Hur mycket sjövattnet används? Ifö Sanitär använder cirka 200 000 m³ per år och övriga bolag på området ca 100 000 m³ per år.

Klagomål framförs på den avskjutning av fåglar som gjordes den gångna säsongen. I framtiden kommer man inte att skjuta, men kanske ta ägg. Mötet påpekar att det kan finnas fridlysta arter bland fåglarna, och att försiktighet skall vara en ledstjärna.

Klacken (båten) är för närvarande på renovering.

4.

Lars Collvin presenterade en Uppföljning av verksamheten för 2010, med hjälp av övriga inblandade i kommittén. Presentationen skall förhoppningsvis snart finnas på hemsidan, www.ivosjo.com

Provfiske

Antal fiskar 2010 i bottennät var normalt, men under medel för år 2003-2007, och även medelvikten var lägre. Abborre dominerar med trygg ledning såväl i antal som vikt. Spridningen i längd på abborre och mört är god.

Näten i nordost håller flest individer, mycket braxen och benlöja. Centralt i sjön finns mycket gers medan gädda saknas helt och hållet i söder (under flera år). Nissöga är vanligast utanför Bäckaskogs slott. I de pelagiska näten verkar det vara god spridning på nors.

De 10 gäddor som skickades till Statens Veterinärmedicinska Anstalt innehöll som medelvärde 0,44 mg Hg/kg kroppsvikt (minsta 0,13 och högsta 0,62 mg), vilket är för svenska förhållanden relativt lågt. Sjöar i slättlandskapet uppvisar normalt lägre halter än de som är omgivna av skog. Kvicksilvret i fisken är förmodligen mer skadligt för fisken själv och för de predatorer som äter den, än för oss människor som äter relativt små mängder.

Halterna har inte ändrat sig särskilt mycket sedan 1988.

Kräfter

Sammanställningen av statistik är ännu ej klar. Kanske till vårmötet.

Växtplankton

Susanne Gustafsson har undersökt planktonprover.

Det finns potentiellt toxin(gift)bildande algsläkten i Ivösjön. Eftersom den totala biomassan i Ivösjön är liten, och andelen toxinbildare i biomassan i sin tur låg, är risken för giftbildning i Ivösjön liten.

Däremot hittar man numera Gubbslem i sjön, vilken är skadlig för djurplankton, som i sin tur behövs som föda för fisk. Dess förekomst kan vara en effekt av ett varmare klimat.

Djurplankton

Rapport kommer antagligen under 2011.

Syrgasmätning

Genom Stefan Gabrielsson och hans son har provtagning genomförts i Barums- och Bäckaskogshålan, från april till oktober. Under augusti nådde syrehalten under den kritiska nivån på 2 mg O₂/l på > 22 respektive 21 m djup.

Vattenväxter

Brodde Almer och Sam Skällberg inventerade vattenväxter utanför Bäckaskogs slott. Vi väntar ännu på rapport från Sam. Den plus en artförteckning från undersökningen kommer att läggas ut på hemsidan. Brodde berättar att han för första gången i Ivösjön sett blomvass i det inventerade området.

Däggdjur runt sjön

Stefan Gabrielsson fortsätter att samla in uppgifter, och vill gärna ha rapporter från övriga medlemmar.

Sjöfågel

Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb, rapporterade och visade bilder från fiskgjuseprojektet som har rullat på under sommaren, framförallt tack vare Linda och Alf Niklasson.

9 revir, 7 lyckade häckningar och 15 flygga ungar gör 2010 till ett bra år. Man avser att fortsätta följa fiskgjusarna, för att se huruvida det håller sig så på lång sikt.

Bland annat har elektriska vågar och kameror placerats i bon och konstgjorda bon tillverkats. Skyltar har placerats ut med vädjan om hänsyn, vilka har haft god effekt. Fåglarna har även ringmärkts och några försetts med satellitsändare. Genom det vet man att en gjuse tagit sig via Gibraltar till Senegalfloren, en annan via Vitryssland och Tunisien till Mali, och en tredje avlidit. Sändarna fungerar i tre år. Ett bo trillade ned, och med det en unge på marken. Föräldrarna brydde sig inte om den, och ungen togs om hand av KfV. Så småningom släpptes ungen ut vid Hammarsjön, men påträffades senare påkörd och utmärglad, och fick avlivas. Således kan man dra slutsatsen att en ungfågel måste lära sig att söka föda från föräldrarna, för att kunna överleva.

Fiskgjuseprojektet har hittills varit en lyckad samverkan mellan forskare/vetenskapsmän och fågelklubben.

Väderdata

Lars Collvin visade nederbörds- och temperaturdata för de senaste 5 åren, och flöden (Collins mölla i Skräbeån).

Vidare tidpunkter för isläggning och islossning i Ivösjön för perioden 1874-1893 respektive 1954-2010. Man kan möjligen utläsa att isläggning inträffar senare nuförtiden.

Turism

Arbetsgruppen har sökt efter lämpliga besöksplatser utmed Ivösjön. Håkan Lorentzson, som driver ett kanotcenter i Axeltorp är positiv till att med Ivösjökommitténs hjälp utöka information och service till besökare. Sven Götesson har undersökt förutsättningarna vid Furestad på västra sidan, där ett byalag äger/förfogar över marken. Där finns en bod ledig, och även där är man positiv till idén. Iföstrand är en annan idé till besöksplats.

Litteratur

Lars har scannat in en rapport, Ivösjön – limnologisk undersökning 1977, utförd för Sydsvenska Kraft AB, av Lunds universitet. Den kommer att finnas i arkivet på hemsidan.

Sven Almer påminde om att det finns en mängd historiska fiskerapporter, som lämnades in till Hushållningssällskapet, på Landsarkivet i Lund. Kanske något för en glad amatörforskare?

5.

Övriga frågor. Sekreteraren berättade att utgifterna än så länge håller sig inom budget. En oförutsedd utgift är att en översiktsköt (nät) i augusti blev påkörd och vandaliserad. Sköten används av Brodde för kommitténs provfiske. Den kan inte lagas utan måste ersättas med en ny, till en kostnad av drygt 8 000 kronor.

Kommittén beslutade att ett nytt nät ska köpas in. Anna ser över vilka medel som finns, eventuellt kan Ivösjöns fiskevårdsförening tillfrågas om bidrag.

Lars föreslår en blänkare i tidningen inför fiskesäsongen, som förklarar vad fisket går ut på och vädjar om hänsyn.

Anna får i uppdrag att undersöka vad en försäkring av kommitténs ägodelar kan kosta.

Anna nämnde att hemsidan inte är uppdaterad på grund av tidsbrist hos Kristianstads kommun.

En fråga ställdes om hur det går för Skräbeåns vattenråd. Det går bra, och i dagarna startade en ny arbetsgrupp för sjön Immeln, vilken förhoppningsvis kan bli en livaktig samarbetspartner till Ivösjökommittén.

Sven Götesson påminde om Kristianstads vattendagar 1-2 december, dit det fortfarande går att anmäla sig.

Nästa möte blir som vanligt på vårkanten. Kallelse kommer senare!

6.

Mötesordförande tackade alla och avslutade mötet.

Bromölla
2010-11-25

Anna Grönlund
sekreterare

Bil. 1 Närvarolista

Bilaga 1

NÄRVARANDE X
2010-11-24
Humletorkan

Lars Collvin, Länsstyrelsen i Skåne län	X
Johan Wagnström, Länsstyrelsen i Skåne län	Anmält förhinder
Fredrik Andreasson, Länsstyrelsen i Blekinge län	
Åke Hammarstedt, Bromölla kommun	
Öjvind Hatt, Bromölla kommun	Anmält förhinder
Anders Johnsson, Bromölla Vatten	
Filip Nilsson, Kristianstads kommun, ordf Ivösjökom	Anmält förhinder
Sam Skällberg	
Ola Petersson, Stora Enso Nymölla AB	Anmält förhinder
Björn Fylke, Ifö Sanitär AB	X
Anna Grönlund, Bromölla kommun, sekreterare	X
Conny Svensson, Skräbeåns Vattenvårdskommitté	X
Sven Götesson, LRF kommungrupp, Bromölla	X
Karl Erling Johnsson, LRF kommungrupp, Bromölla	
Hans Persson, LRF kommungrupp, Kristianstad	Anmält förhinder
Christopher Martinsen, Ivösjöns fiskevårdsförening	Anmält förhinder
Staffan Lutherdahl, Ivösjöns fiskevårdsförening	X
Sven Almer, Ivösjöns fiskevårdsförening	X
Brodde Almer, Ivösjöns fiskevårdsförening	X
Anna Arvidsson, Båtklubben Pärlan	X
Anders Lindoff, Naturskyddsföreningen i Olofström	X
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen, Kristianstad	X
Stefan Gabrielsson, Ivösjöbygdens Natur/Trolle Ljungby	X
Filip Lindgren, Ivösjöbygdens Natur	
Jörgen Nilsson, Humleslingeföreningen	
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb	X
Leif Svensson, Arkelstorps LRF	
Björn Martell, Skräbeåns fiskevårdsförening	X
Mats Blissing, Holjeåns fiskevårdsförening	
Lars-Göran Malmberg, Ivösjöns FVOF	
Ulrika Hedlund, Kristianstads kommun	Anmält förhinder
Göran Cervin, Ivösjöns fiskevårdsförening	X
Håkan Lorentzson, Föreningen Humleslingan	Anmält förhinder
Örjan Mårtensson, Naturskyddsföreningen i Olofström	
Håkan Andersson, Ivösjöns fiskevårdsområdesförening	

